

Datum
2019-05-20

Diarienummer
KS-2018/2572.119

Handläggare
Maria Sundblad
Maria.Sundblad@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Tillsätt en landsantikvarietjänst – svar på motion väckt av Martin Nigals (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Med hänvisning till vad som anges i kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 20 maj 2019, avslås motionen.

Sammanfattning

Martin Nigals (SD) inkom den 5 november 2018 med en motion om att tillsätta en landsantikvarietjänst på deltid.

Motionären föreslår kommunfullmäktige:

- Att Huddinge inför en hel- eller deltidstjänst för en landsantikvarie.

Motionen har remitterats till kultur- och fritidsnämnden och klimat- och stadsmiljönämnden för synpunkter.

Idag finns antikvarisk kompetens på kommunen inom området för bygglov. Antikvarisk kompetens avropas även från Stockholms länsmuseum, och kunskap inhämtas även från Huddinges hembygdsföreningar.

En stor fördel med att avropa tjänsten är att behovet styr omfattningen vilket ger ökad flexibilitet, vilket sannolikt blir mycket mer kostnadseffektivt än en hel- eller deltidsanställd antikvarie. Därav föreslår kommunstyrelsens förvaltning att antikvarisk kompetens även fortsättningsvis bör avropas när behov föreligger.

Mot bakgrund av detta föreslås motionen avslås.

Beskrivning av ärendet

Martin Nigals (SD) inkom den 5 november 2018 med en motion om att tillsätta en landsantikvarietjänst på deltid (*bilaga 1*).

Motionären framhåller att Huddinge har en gammal och rik historia. Det finns i kommunen många sevärdheter som ännu inte blivit tillgängliga eller utmärkta för allmänheten. Då Huddinges vision är att vara en av Stockholms mest attraktiva kommuner att leva och verka i så ligger det nära tillhands att anta att

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2019-05-20Diarienummer
KS-2018/2572.119

synliggörandet av kommunens kulturella historia rimligen borde bidra till detta. I alla händelser så kan detta öka turismen och kännedomen om Huddinge. En landsantikvarie kan arbeta med att synliggöra Huddinges rika skatter och dess kulturhistoria samt verka för dess bevarande.

Motionären föreslår kommunfullmäktige:

- Att Huddinge inför en hel- eller deltidstjänst för en landsantikvarie.

Motionen har remitterats till kultur- och fritidsnämnden och klimat- och stadsmiljönämnden för synpunkter.

Omvärldsbevakning

I flera kommuner finns idag anställda antikvarier (antikvarie inom kommunal verksamhet benämns vanligen antikvarie alternativt kommunantikvarie. Landsantikvarie är benämningen för en länsmuseumschef) som är anställda på hel- eller deltid alternativt att det kulturvårdande arbetet ingår som en del i en tjänst.

Under våren 2002 genomförde Agenda kulturarv en enkätundersökning bland Stockholms läns kommuner (exklusive Stockholms stad) för att få svar på hur det kulturvårdande arbetet i kommunen uppfattades.¹ Svar inkom från 18 av länets 25 kommuner.

Kommunantikvarie eller kultureksekreterare med antikvarisk kompetens fanns endast i åtta av kommunerna. Tolv kommuner uppger att de har en stadsarkitekt, som till viss utsträckning kan antas tillvarata antikvariska intressen. Vidare anger några kommuner att de använder sig av kompetens hos kultureksekreterare, ekologer, ingenjörer, planarkitekt och externa konsulter för antikvariska ställningstaganden. 13 kommuner uppger dessutom att de samarbetar med kultur- eller hembygdsföreningar, och fyra kommuner uppger att de har ett skönhetsråd.

Enkätsvaren visade även att det huvudsakliga ansvaret för kulturvården förlagts på mycket olika ställen i organisationen i olika kommuner. Vanligast är att ansvaret delas mellan byggnadsnämnd och kulturnämnd eller kultur- och fritidsnämnd, men ansvaret kan också ligga direkt under kommunstyrelsen (fallet i sex av kommunerna som svarade) eller på utbildnings- eller barn- och fritidsnämnden.

Huddinge kommun

Enligt Huddinge kommuns kulturpolitiska program ska kommunen värna och vårda hembygdens miljö och dess kulturarv samt väcka intresse för och sprida kännedom om Huddinges nutida kulturarv.

Ansvaret för kulturmiljö- och kulturarvsfrågor är främst fördelat på tre av kommunens nämnder; klimat- och stadsmiljönämnden som står för bevarande och skötsel av kulturmiljöer och fornminnen, kultur- och fritidsnämnden som tillsammans med föreningslivet ansvarar för att bevaka frågorna och levandegöra

¹ Kommunenkäten utformades av Länsstyrelsen (Lst), Stockholms läns museum (SLM) och Stockholms stadsmuseum (SSM).

kulturarvet samt kommunstyrelsen, vilken genom samhällsbyggnadsfrågorna ansvarar för att såväl använda som utveckla kulturmiljön i Huddinge.

I Huddinge finns idag ingen antikvarietjänst. Däremot finns antikvarisk kompetens inom området för bygglov. Inom bygglov arbetar bygglovshandläggarna främst med kulturmiljöfrågorna i de enskilda ärendena de handlägger, där de endast i mån av tid kan ge generell rådgivning.

Antikvarisk kompetens avropas även från Stockholms länsmuseum, och kunskap inhämtas även från Huddinges hembygdsföreningar. Avrop av externa antikvariska utredningar görs normalt ett par gånger per år av kommunen.

Kultur- och fritidsnämndens synpunkter

Kultur- och fritidsnämnden ställer sig positiv till förslaget att inrätta en antikvarietjänst i kommunen. Vid en mindre översyn 2016 av kulturarvsfrågan gällande gränsdragningar mellan kommunens förvaltningar framkom att det saknas en helhetssyn och ett kommunövergripande samarbete i denna fråga (*bilaga 2*).

Med tanke på Huddinges storlek och rika kulturarv ser nämnden ett behov av en antikvarie med ansvar för Huddinges lokala historia vars uppdrag skulle kunna omfatta rådgivning när nya områden planeras, framtagande av detaljplaner i kulturhistoriska miljöer, byggnads- och fornlämningsvård, remissinstans, samverkan med kulturmiljöinstitutioner föreningsliv och skolor, guidningar, förmedlingsuppdrag och kunskapspridande aktiviteter samt ansvar för kulturmiljöinventeringar.

En antikvarie bör ha ett förvaltningsövergripande ansvar för både kulturmiljö och kulturarvsfrågor. Med beaktande av Huddinges storlek bör rollen omfatta en heltidstjänst som placeras på kultur- och fritidsförvaltningen då synergieffekterna av att befinna sig nära föreningsliv, kulturlokaler och det kulturstrategiska kulturarvsarbetet förväntas bli stora.

Klimat- och stadsmiljönämndens synpunkter

Klimat- och stadsmiljönämndens ansvar i dessa frågor begränsar sig till förvaltning av naturreservaten där det ingår att sköta reservatens fornlämningar, främst genom röjning, slåtter, betesdrift och informationsinsatser. Klimat- och stadsmiljönämnden har för detta tagit fram en fornvårdsplan med hjälp av statligt bidrag, samt en nyligen beslutad genomförandeplan som redovisar vilka åtgärder som planeras för fornlämningarna de kommande åren 2019–2023 (*bilaga 3*).

Vid behov kan Huddinge kommun avropa antikvarisk kompetens främst från Stockholms länsmuseum. Utifrån nämndens begränsade ansvar för dessa frågor, samt att naturreservatens fornlämningar sköts på ett kompetent sätt, bedömer nämnden att det saknas behov av föreslagen antikvarietjänst.

Förvaltningens synpunkter

Kommunstyrelsens förvaltning instämmer i kultur- och fritidsnämndens synpunkt att det är viktigt att värna kommunens kulturmiljöer i planeringsprocesserna, vilket kräver kompetens i frågan. Enligt vad som framgår av deras remissvar, som

Datum
2019-05-20Diarienummer
KS-2018/2572.119

även delas av kommunstyrelsens förvaltning, finns det ett behov av ökad antikvarisk kompetens i kommunen, bland annat för att synliggöra frågan och att ge vägledning och stötta övriga medarbetare som inte besitter antikvarisk specialkompetens.

I en allt snabbare exploateringstakt och de allt mer komplexa sammanhang som kulturmiljöfrågor hanteras ställs nya och ökade krav på kulturmiljökompetens i planeringen. I och med att Huddinge växer och med ett ökat förtätningstryck kan behovet av antikvarisk kompetens komma att öka i framtiden. Därtill ser förvaltningen även ett visst behov av mer allmän rådgivning och vägledning till medborgarna.

I den översyn från 2016 som kultur- och fritidsnämnden hänvisar till belystes bland annat behovet av antikvarisk kompetens samt förslag på vad som skulle kunna ingå i en sådan tjänst. Fördelen med att inrätta en kommunanställd antikvarie skulle vara att den kan ha en överblick över kommunens kulturhistoriskt värdefulla miljöer och även ha en samordnande roll för helhetsarbetet med kulturmiljöfrågor i hela kommunen.

Kommunstyrelsens förvaltning anser att huruvida antikvarisk kompetens bör avropas externt eller om den ska vara i form av en kommunanställd antikvarie är främst en kostnadsfråga som bör bedömas utifrån vad som är mest kostnadseffektivt sam hur omfattande behovet anses vara. Förvaltningen ser att det kan finnas vissa fördelar med en kommunanställd antikvarie som kan arbeta övergripande med frågorna och är delaktig i hela plan- och bygglovsprocessen. Dock är en stor fördel med att avropa tjänsten att behovet styr omfattningen vilket ger ökad flexibilitet, vilket sannolikt blir mycket mer kostnadseffektivt än en hel- eller deltidsanställd antikvarie. Därav föreslår kommunstyrelsens förvaltning att antikvarisk kompetens även fortsättningsvis bör avropas när behov föreligger.

Mot bakgrund av detta föreslås motionen avslås.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär inte några ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

Camilla Broo
KommundirektörToralf Nilsson
KanslidirektörMaria Sundblad
Utredare

Datum
2019-05-20

Diarienummer
KS-2018/2572.119

Bilagor

- Bilaga 1. Tillsätt en landsantikvarietjänst – motion väckt av Martin Nigals (SD)
- Bilaga 2. Kultur- och fritidsnämndens remissvar
- Bilaga 3. Klimat- och stadsmiljönämndens remissvar

Beslutet delges

Kultur- och fritidsnämnden
Klimat- och stadsmiljönämnden